

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A vetőmagágazatot érintő aktuális kérdések

Dr. Feldman Zsolt

agrárgazdaságért felelős helyettes államtitkár
Földművelésügyi Minisztérium

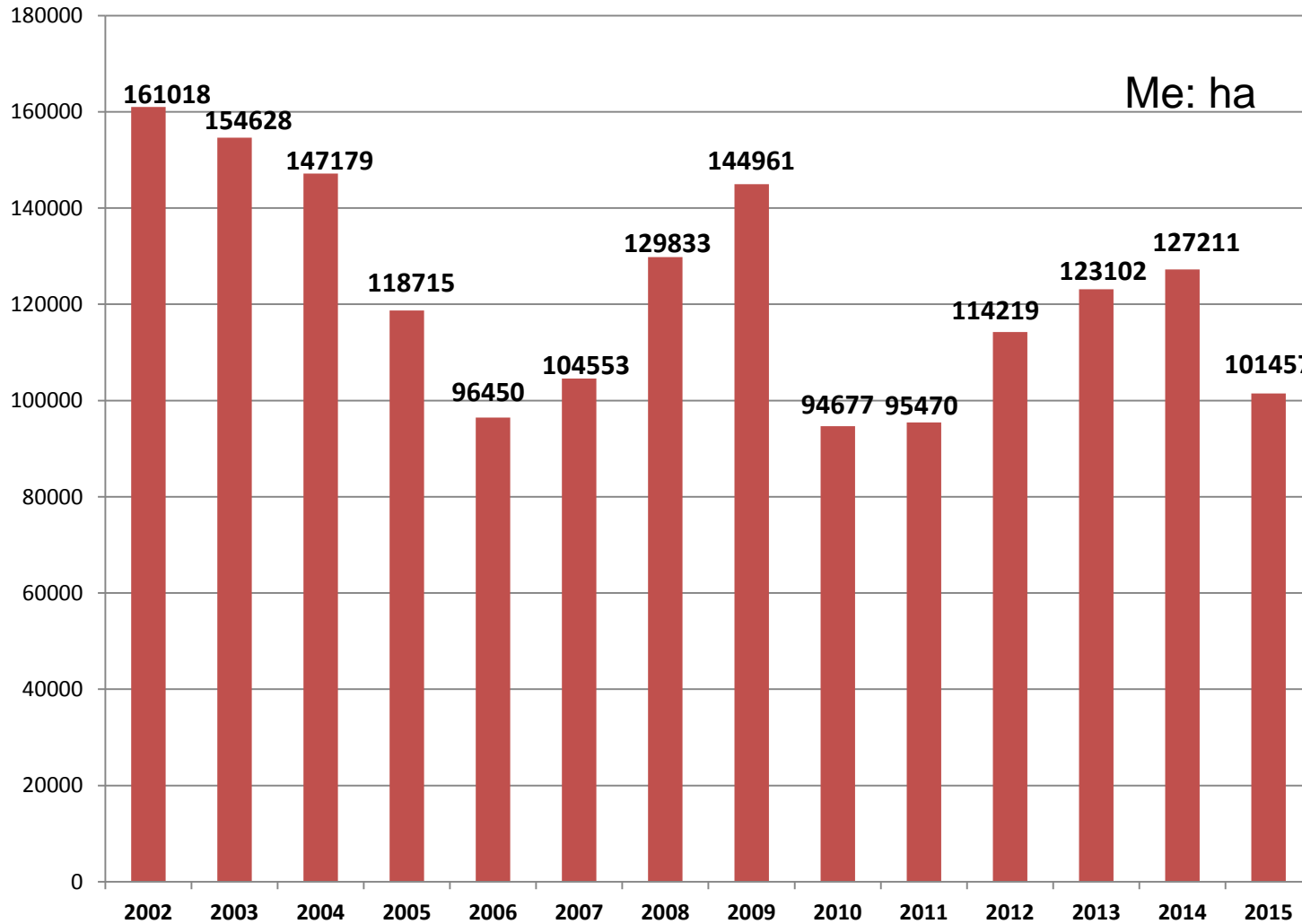
Martonvásár, 2015. október 28.

Helyzetkép

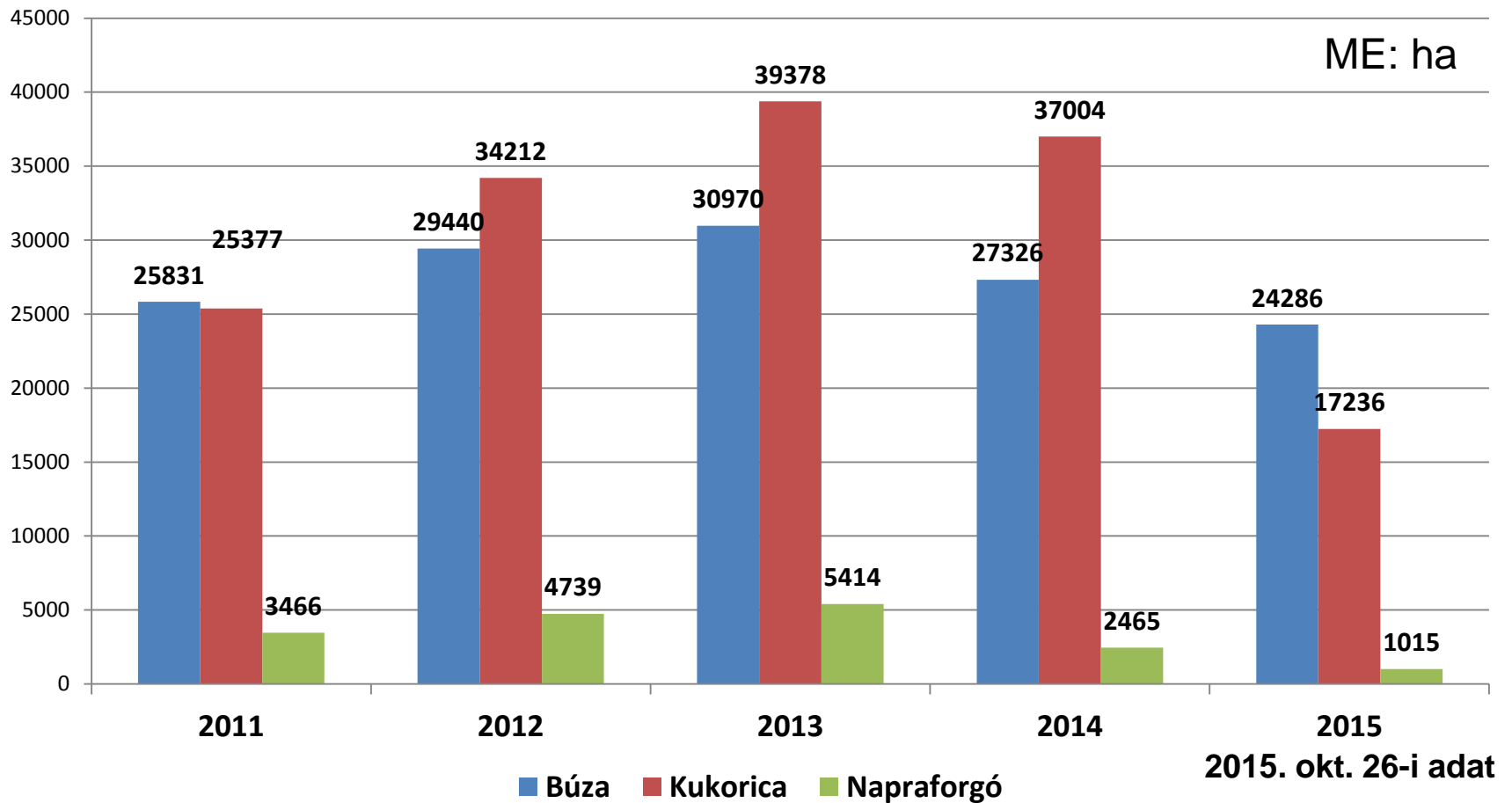
- A szaporítóanyag termőterület alapján a hetedik legnagyobb az EU-ban.
- Hazánk a világ ötödik legnagyobb vetőmagtermelője és exportőre.
- 2014-ben közel 127 ezer hektáron folyt előállítás, az előállított vetőmag mennyisége nagyságrendileg a 294 ezer tonnát.

Szemlélt vetőmagszaporító terület alakulása 2002-2015

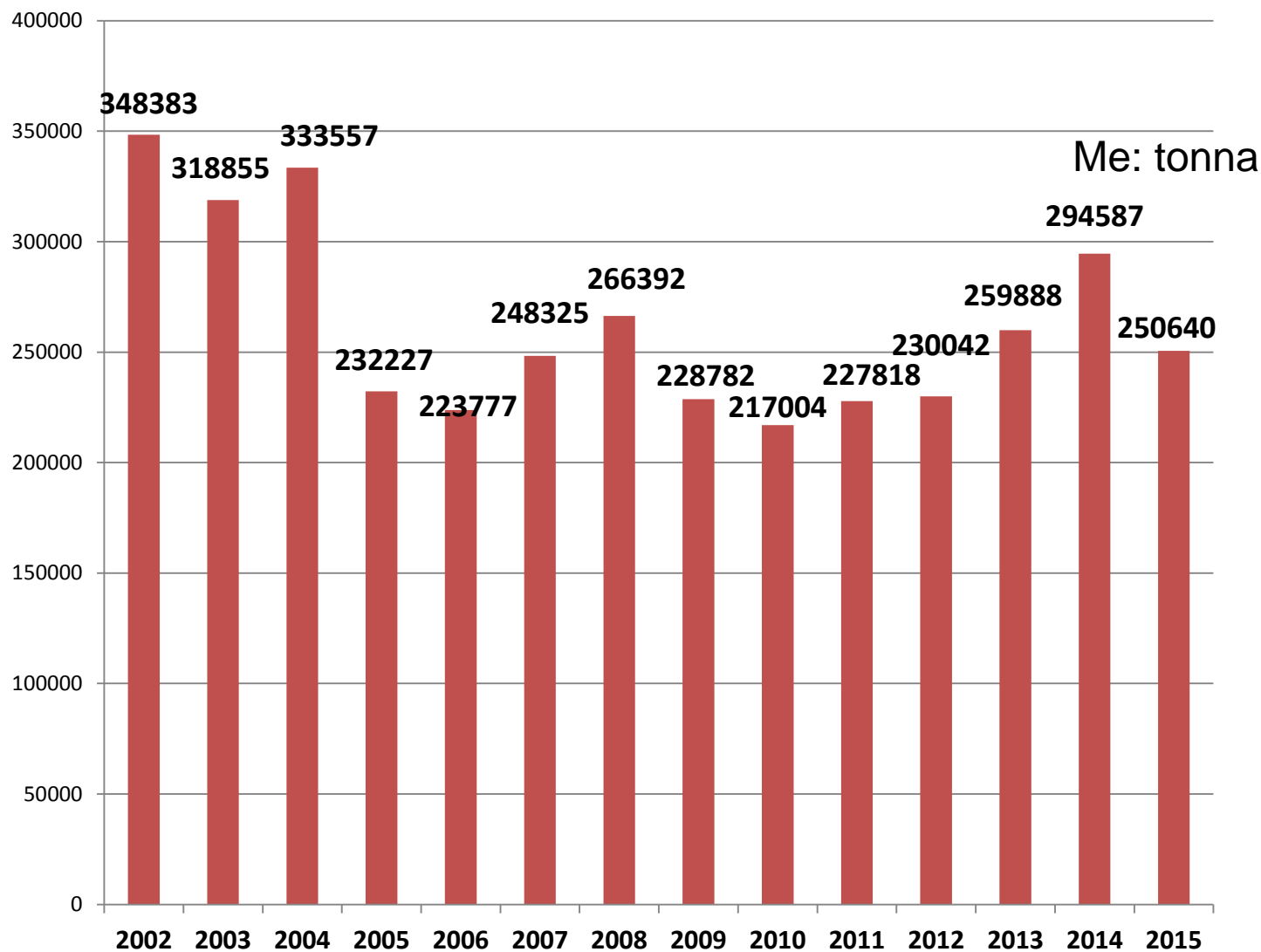
Forrás: NÉBIH, 2015

Búza, kukorica és napraforgó szemleterület alakulása

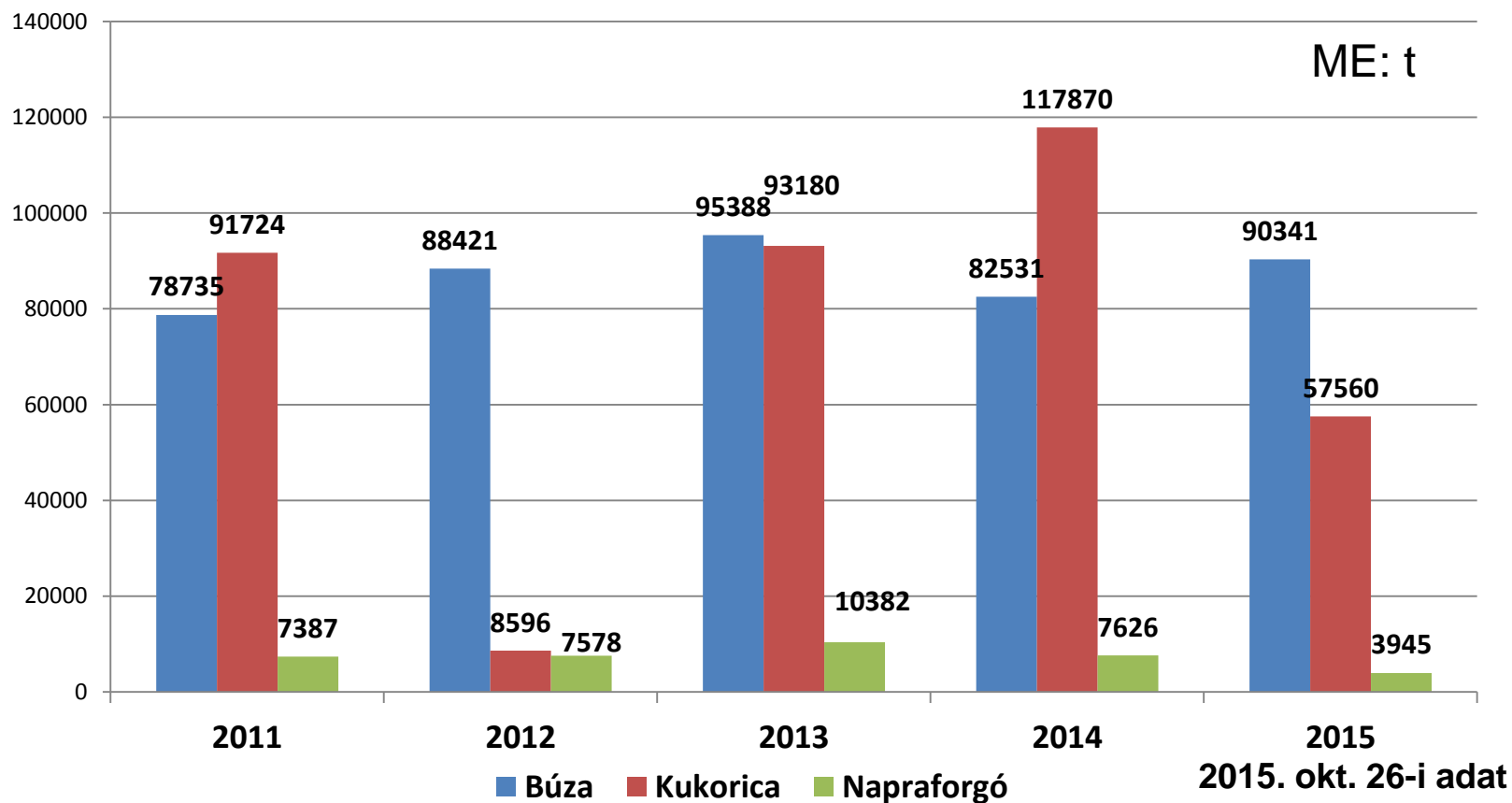
Forrás: NÉBIH, 2015

Fémzárolt vetőmag mennyiségek alakulása 2002-2015

Forrás: NÉBIH, 2015

Búza, kukorica és napraforgó fémzárolt mennyiségek alakulása

Felújítási arány (VSZT adatsor)

Faj	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Őszi búza	50,1	30,6	28	31,2	32,9	26,8	21,2	23,5	24,6	20,9	21,9
Őszi árpa	35,8	25,9	33,6	42,6	34,4	26,4	22,3	24,3	27,6	31,4	26,7
Rozs	9,6	1,7	7,5	8,4	5,5	2,5	1,6	2,9	10,6	16,9	11,9
Tritikále	20,5	7,4	11,2	9,7	12	9	9,2	11,7	11,9	16,4	15,2
Durum	100	100	66,2	88,1	60,3	78,9	76,7	100	49,6	33,6	54,8

Forrás: NÉBIH, VSZT, 2015

Aktuális szabályozási kérdések (hazai)

A vetőmagtörvény egyes végrehajtási rendeleteinek módosítása

- A génmódosított, illetve a szennyezett vetőmagtétel hatékony ellenőrzése érdekében tervezzük a csemege és pattogató kukorica, valamint a kukorica, szója és a repce vetőmag-tételek ismételt bejelentési kötelezettségének az előírását.
 - Az Európai Unió tagállamaiban a Közösségi Növényfajta Hivatal és az Új Növényfajta Oltalmára Létesült Nemzetközi Egyezmény által megállapított iránymutatásokat kell alkalmazni, így egyes mezőgazdasági növényfajok és zöldségfajok esetében bevezetésre kerülnek az új uniós irányelveknek megfelelő előírások.
 - A vetőmag-szaporítás hatósági ellenőrzési feladataival, valamint a zöldség vetőmagvak forgalmazásának hatósági ellenőrzési feladataival összefüggésben szükséges volt a végrehajtási rendeletek egyes fogalmainak meghatározása, pontosítása.
-

Aktuális szabályozási kérdések (európai uniós)

GMO mentesség („köztermesztési javaslat csomag”) elfogadása

Módosult a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény, így már a **GMO-k termesztésének tilalmának alapjául szolgáló indokok az egészségügyi és környezetvédelmi indokok mellett lehetnek:**

- a) agrár- és/vagy környezetpolitikai célok megvalósítása
 - b) városi és vidéki területrendezés,
 - c) földhasználat,
 - d) társadalmi-gazdasági hatások,
 - e) a géntechnológiával módosított szervezetek más termékekben való előfordulásának elkerülése, valamint
- a természeti erőforrások, a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok védelme.
-

Nagójai Jegyzőkönyv hazai végrehajtása

- 2014. október 12-én lépett hatályba.
 - Az 511/2014/EU Rendelet átültetése folyamatban van
 - Kormányrendelet
 - Csak a genetikai erőforrások felhasználóira vonatkozik
 - Kijelöli az illetékes hatóságot és az ellenőrzőpontokat
 - A hazai genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés szabályozására a későbbiekben kerül sor.
 - A Jegyzőkönyv és az azt végrehajtó uniós rendelet (511/2014/EU) eredményes végrehajtása érdekében ezen felhasználókat kötelezni kell, hogy kellő gondossággal eljárva győződjenek meg arról, hogy a genetikai erőforrásokhoz és a genetikai erőforrásokhoz kapcsolódó hagyományos ismeretekhez való hozzáférés a vonatkozó jogszabályokkal és szabályozási követelményekkel összhangban történt-e, és hogy adott esetben gondoskodjanak a hasznok igazságos és méltányos megosztásáról.
-

Termeléshez kötött támogatások 2015

Jogosult ágazatok: zöldségnövények, ipari zöldségek, szemes és szálas fehérjenövények

Jogosultsági kritériumok:

- meghatározott hektáronkénti minimális szaporítóanyag (vetőmag, palánta, dugvány, hagyma vagy hagymagerezd);
- a minimális szaporítóanyag mennyiségét kitevő certifikált vetőmag használata;
- szaporítóanyag beszerzés esetén annak igazolása;
- szálas fehérjenövények esetében keverékben minimum 51%-os igazolt pillangós arány;

Termeléshez kötött támogatások 2015

Igényelt területek (nem egyenlő jogosult területekkel):

Zöldségnövények: 37.563 hektár

Ipari zöldségek: 59.432 hektár

Szálas takarmány: 80.078 hektár

Szemes takarmány: 121.419 hektár

Éves támogatási keret

Zöldségnövények: 2,508 milliárd forint (14,884 milliárd forint 2020-ig)

Ipari zöldségek: 3,122 milliárd forint (18.531 milliárd forint 2020-ig)

Szálas takarmány: 4,219 milliárd forint (25.013 milliárd forint 2020-ig)

Szemes takarmány: 4,219 milliárd forint (25,013 milliárd forint 2020-ig)

Vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözési gazdálkodás fejlesztése (VP)

A művelet által támogatott beruházások

- a termelés biztonságát,
- száraz években a vízhiány és aszálykárok megelőzését,
- a klímaváltozás várható kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodást szolgálják.

A beruházások csak abban az esetben támogathatók

- ha azok a vizek állapotát nem rontják,
- ha azok nem rontják sem a felszíni, sem a felszín alatti víztől függő védett ökoszisztémák vízellátását,
- teljesítik az 1305/2013/EU rendelet 46. cikkének feltételeit.

A mezőgazdasági vízgazdálkodás támogatás (VP)

A mezőgazdasági vízgazdálkodás tekintetében a Vidékfejlesztési Program célja:

Olyan „**on-farm**” beruházások támogatása, amelyek elősegítik:

- az **öntözött területek növelését,**
- a **víztakarékosságot**
- az **energiahatékonyságot,** valamint
- a **meliorációt és a vízvisszatartást.**

Tervezetten rendelkezésre álló keret: **53 milliárd Ft** (171 millió €).

Ebből:

- fiatal gazdák számára elkülönített: **4,6 milliárd Ft** (15 millió €)
- meliorációra elkülönített: **1,6 milliárd Ft** (5 millió €).
- **Jogosultak:** legalább 6000 STÉ-vel rendelkező mg-i termelők (legalább 50% mg-i tev. származó árbevétel)
- **Támogatási intenzitás:** 50% (Pest megye: 40%)
- **Max. támogatási összeg:** legfeljebb 500 millió Ft (közös beruházás: 1 Mrd Ft)

NAK-NÉBIH fajtabemutatók rendszere

- 2014-től a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal újra megszervezte az államilag elismert fajták kísérleti bemutatóit. Ennek célja, hogy egy **objektív és független** – fajtabemutató- és kiértékelő rendszert felépítve, átfogó képet tudjunk nyújtani a termelő gazdálkodók részére.
- Egy hosszú távú **együtműködés** kerül kiépítésre a **NÉBIH és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) között**, mely kezdetben a gazdaságilag jelentősebb szántóföldi növényfajokból (őszi káposztarepce, őszi búza, burgonya, napraforgó, szója, cirok és kukorica) kerül beállításra, fajonként egy-egy bemutatóval számolva.
- Az együtműködő felek minden rendelkezésükre álló eszközzel az **élelmiszerlánc-biztonság** (feltétel rendszerének) **javítását** tűzi ki célul, amely magában foglalja az egészséges környezet megteremtését, az egységes, kiváló minőségű, biztonságos termékek előállítását, forgalmazását, felhasználását a vállalkozások, a gazdálkodók tevékenységének sikeressége érdekében.
- A NÉBIH és a NAK együtműködése kiterjed az ágazati stratégiai anyagok kidolgozására és **végrehajtásában való együttes részvételre**, a szakmai képzésekre és a **szakmai rendezvények**, tanácskozások, nyílt napok közös rendezésére és lebonyolítására.

GMO ellenőrzések I.

Vetőmagok esetében évente mintegy 7.000-8.000 fémzárolt vetőmag tételből kockázatértékelés alapján kijelölt 800-1.200 tételt vizsgál meg a NÉBIH.

Jogszabályok alapján kötelezően ellenőrzött fajok:

szemes kukorica, csemegekukorica, pattogató kukorica, szója, repce

GMO szűrővizsgálatok és a pozitív minták száma 2013-2015

	hibrid kukorica	+	csemege kukorica	+	pattogató- kukorica	+	szója	+	repce	+	kukorica levél	+	összesen	+	%
2013	537	12	274	4	43	1	35	0	56	6	180	0	1125	23	2,0
2014	557	6	121	5	16	1	119	6	78	0	6	0	897	18	2,0
2015*	408	7	96	6	27	0	226	16	61	0	0	0	818	29	3,5**

Forrás: NÉBIH

*2015. október 26-ig

**2015-től a szója vizsgálatok száma a fajtakísérleti minták előzetes GMO szűrővizsgálata miatt megnőtt, a pozitív minták aránya is nagyobb lett

GMO ellenőrzések II.

2015-ben október 26-ig:

818 minta került GMO vizsgálatra, 29 tétel volt pozitív

A 29 db pozitív minta közül:

7 db szemes kukorica,

6 db csemegekukorica,

16 db szója (ebből 8 db fajtakísérleti minta)

Új belső intézkedés alapján 2015-től a fajtakísérletekhez beérkező szója minták is csak szűrővizsgálat után vethetők el a NÉBIH NKI fajtakísérleti állomásain.

GMO ellenőrzések III.

Az elmúlt években következetes hatósági munkával került sor a szennyezett tételek szűrésére és a pozitív eredmények miatt jelentkezett problémák megoldására, ami **jelentősen javította hazánk nemzetközi megítélését a hazai vetőmagok, élelmiszerek piaci lehetőségeit illetően.**

- **Hatékony hatósági intézkedések.**
- **A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanáccsal történő jó együttműködés.**

- A vetőmag-előállítók jogkövető magatartása javult.
 - Az utóbbi két évben már **nem történt szántóföldi megsemmisítés.**
-

Innováció az Európai Unióban 2015-2020

Horizon2020 - Innovációs Unió, melynek az agrárgazdaságot érintő kiemelt témái:

- Biztonságos élelmiszertermelés a növekvő élelmiszerkereslet biztosítása érdekében;
- A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás;
- Élő szervezeteken alapuló termelés;

Új elem az EMVA-ból az **Európai Innovációs Partnerség (EIP)** melynek célja az agrárgazdaság szereplői és a kutatói szektor közötti kapcsolat megteremtése;

Nemzeti Agrárkutatói és Innovációs Központ (NAIK) szerepe

- Fajtanemesítés, fajtafenntartás (tágan értelmezett gabona-, fehérjenövény-, zöldség-, gyümölcs-, egynyári dísznövény-fajok, rózsza);
 - agrotechnikai, kórtani, élettani kutatások;
 - az okszerű fajtahasználatot segítő termesztéstechnológiák kidolgozása, termőhelyre adaptált fajtaajánlatok megfogalmazása;
 - potenciálisan új kultúrnövény-fajok honosítása és a kutatómunkához szükséges vetőmag előállítás.
-

Biológiai alapokkal kapcsolatos aktuális FM- feladatok

- Nemesítési fókuszterületek kijelölése, hosszú távú prioritások és programok megfogalmazása.
 - Egyetemek, MTA, NAIK háttértevékenységének koordinálása.
 - Hazai és nemzetközi pályázati források lehívása.
-

Kutatás-fejlesztési jövőkép

- A hazai nemesítésben erős és hatékony állami szerepvállalás kialakítása a személyi, pénzügyi és infrastrukturális erőforrások koordinált és fókuszált működtetésével.
- Nemesítői generációváltás végrehajtása, fiatalok megnyerése a nemesítői életpálya választásához.
- Az állami kutatás-fejlesztési háttér és a vetőmagpiaci igények, trendek közötti dinamikus közvetítő mechanizmusok kiépítése.
- A közhasznú és a profitorientált tevékenységek közötti együttműködés fejlesztése a költségvetési szerv és a társasági forma komplementaritásában rejlő lehetőségek kiaknázásával.

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

*Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!*
